

Skatteutskottets yttrande

1981/82:7 y

över en motion om namnlagen (prop. 1981/82:156)

Till lagutskottet

Lagutskottet har begärt yttrande från skatteutskottet över den med anledning av proposition 1981/82:156 om ny namnlag väckta motionen 1981/82:2413 av Bengt Kindbom (c) och Britta Hammarbacken (c). Med anledning därav får skatteutskottet anföra följande.

Den som har flera förnamn och som vill ändra ordningsföljden mellan namnen så att tilltalsnamnet kommer först måste f. n. ansöka om detta hos patentverket. Avgiften härför är 250 kr. I propositionen föreslås att ordningsföljden i fortsättningen skall kunna ändras kostnadsfritt genom en anmälan till pastorsämbetet. Den som efter en ändring vill börja använda ett annat förnamn som tilltalsnamn skall på nytt kunna ändra ordningsföljden enligt den föreslagna bestämmelsen (28 § namnlagen). Bakgrunden till förslaget är bl. a. att tilltalsnamnet inte markeras särskilt i folkbokföringen och att det första namnet därför framstår som tilltalsnamn. I propositionen anförs också att utrymmet i länsstyrelsernas dataregister är begränsat – högst 36 tecken sammanlagt för för- och efternamn, inräknat skiljetecken och mellanrum mellan namnen – vilket medför att tilltalsnamnet i vissa fall kan komma att försvinna helt eller förkortas då det ligger sist bland förnamnen.

I motionen yrkas avslag på förslaget att namnföljden skall kunna ändras genom anmälan till pastorsämbetet. Motionärerna anser att de angivna problemen i stället bör lösas antingen så att man i dataregister markerar vilket namn som är tilltalsnamn eller så att utrymmet i dataregistren ökas så att samtliga förnamn får plats.

Utskottet instämmer helt i motionärernas uppfattning att den enskilde inte på grund av olämpliga datatekniska lösningar bör tvingas att kasta om ordningsföljden bland sina förnamn för att få med tilltalsnamnet på olika handlingar och i adresser. Frågan bör enligt utskottets uppfattning lämpligen lösas genom en markering av tilltalsnamnet om detta namn inte står först. Utskottet återkommer strax till denna fråga. Att tillskapa ett så stort utrymme i länsstyrelsernas dataregister att samtliga förnamn med hjälp av dessa register alltid skall kunna återges i oförkortad form löser däremot inte det problem som tas upp i motionen. Det bör också framhållas att en sådan ordning skulle stöta på stora praktiska svårigheter. Enligt utskottets uppfattning bör det under vissa förutsättningar kunna accepteras att en del av förnamnen förkortas om utrymmet inte räcker till. Att man i praktiken i undantagsfall har förkortat tilltalsnamnet sammanhänger helt med att

folkbokföringsmyndigheterna f. n. saknar kännedom om vilket av förnamnen som är tilltalsnamn. Det bör framhållas att olämpliga förkortningar redan enligt gällande regler kan rättas efter framställning i det enskilda fallet.

Riksskatteverket har i sitt yttrande över namnlagsutredningens förslag (SOU 1979:25) konstaterat att det finns behov av att i folkbokföringen utmärka tilltalsnamnet om detta inte står först. Enligt vad utskottet inhämtat från riksskatteverket är detta tekniskt möjligt. För att rutinerna i detta hänseende skall kunna ändras fordras bl. a. att allmänheten informeras och i förekommande fall lämnar erforderliga uppgifter om tilltalsnamnet, eftersom folkbokföringsmyndigheterna f. n. inte har kännedom om detta. Inom verket överväger man därför att lösa frågan i samband med ikraftträdandet av den nya namnlagen och den information som då kommer att lämnas om de nya reglerna. En sådan ändring av rutinerna kan genomföras i administrativ ordning utan särskild föreskrift i lagen.

Mot denna bakgrund förutsätter utskottet att riksskatteverket utan särskild framställan från riksdagens sida snarast föranstaltar om erforderlig markering av tilltalsnamnet i folkbokföringsregistren. Syftet med motionen torde därmed vara tillgodosett.

Att tilltalsnamnet skall kunna markeras särskilt bör enligt utskottets mening inte hindra att namnet i stället omplaceras om den enskilde önskar detta. Ett sådant önskemål kan stödja sig på beaktansvärda skäl. Förslaget i propositionen innebär en betydande förenkling av sådana ärenden. Propositionen bör enligt utskottets mening godtas i denna del.

Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Stockholm den 29 april 1982

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBORG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Wilhelm Gustafsson (fp), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Bo Forslund (s), Olle Grahn (fp), Egon Jacobsson (s), Anita Johansson (s) och Kerstin Andersson i Hjärtum (c).